

VÕIMALIK TUNNIKAVA III kooliaste*

Tunni teema:	#076 Miks inimesed kasutavad vihakõnet?			
Külalisõpetaja:	David Vseviov, ajaloolane			
Õpilased:	7.-9. klass			
Tunni õpieesmärk:	Õpilane selgitab, mis on vihakõne ja kuidas seda ära tunda, oskab selgitada vihakõne kui ühiskondlikku nähtuse tagamaid ja kui agressiivse käitumise vormi. Õpilane eristab viha tunnet vihastest ehk agressiivsest käitumisest.			
45 minutise tunni ülesehitus:	5 min häälestus tunniks	20 min otseülekanne külalisõpetajaga	15 min õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus	5 min õpitu kinnistamine
Tunni ettevalmistus õpetajatele:	Vajalikud vahendid otseülekanne vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor. Palun avage arvuti, projektor ja e-külalistunni Youtube'i link. Logige võimalusel sisse Youtube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi. Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis. Vajalikud töövahendid õppetegevuse läbiviimiseks: õpilastel võimalus oma mõtteid kirja panna vihikusse või paberile.			
Seos riikliku õppekavaga:	Võtmesõnad: sotsiaalne ja kodanikupädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, digipädevus, teabekeskond, eesti keel, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.			
Tunni teema taust:	Turvalisus on ükskõik mis keskkonna kõige olulisem tunnus. Turvalises keskkonnas avalduvad inimese parimad omadused ja mis veel olulisem, ka areng saab tiivad just turvalises keskkonnas. See, kuidas me tajume turvalisust enda ümber sõltub sellest, mil määral mõistame meid ümbritsevat ning tajume enda mõju keskkonna kujundamisel. Mõistmiseks vajame me infot, oskust sellest aru saada ja oskust selle põhjal kujundada oma käitumist. Meid ümbritseva keskkonna kujundamiseks peame peame suutma aduda oma tegevuste mõju ja olema valmis vastu võtma vastutust, mis sellega kaasneb. Viis, kuidas me oma mõtteid ja tundeid avaldame ja käitume mõjutab otseselt keskkonda ja inimesi meie ümber. Miks inimesed valivad selleks viisiks vihakõne ja mis on selle mõju? Sellest räägimegi käesolevas tunnis koos David Vsevioviga.			

Häälestus 5 min enne otseülekanne vaatamist, eesmärgiga äratada õpilastes huvi teema vastu	Ümberlülitus tunni teemale Palun selgitage tunni eesmärgi ja selgitage õpilastele, mis tunnis toimuma hakkab. 3 min - KOGEMUSE JA HUVI ÄRATAMINE Õpilased arutavad paarides järgmistel teemadel: <ul style="list-style-type: none"> • Mis on viha? • Mis viisil sa oma viha väljendada? Kuidas oma viha välja näidata? 2 min - EESMÄRGISTAMINE: Õpilased panevad kirja: <ul style="list-style-type: none"> • 1 kõige olulisem asi, mida tahan teada • 1 kõige olulisem asi, mida tahan osata • 1 kõige olulisem asi, mida tahan enda tunnete mõju kohta teada.
Otseülekanne külalisõpetajaga 20 min	Soovi korral edastage külalisõpetajale Youtube'i vestlusaknasse kaks küsimust õpilastelt. Ülekande ajal vastab külalisõpetaja õpilaste esitatud küsimustele. Soovitavalt edastage küsimused alljärgneval kujul, et külalisõpetaja saaks vastates õpilase poole pöörduda: <i>Karmen 8. klass, Viimsi Gümnaasium. Mis peaks juhtuma,</i>

	<p><i>et maailmast kaoks vihakõne?</i></p> <p><i>Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekandes vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata. Külalisõpetaja vastab vastamata jäänud küsimustele Facebook'i postituse kaudu 100 e-külastunni grupis.</i></p>
<p>Õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus 15 min <i>sh viide võimalikele raskustele läbiviimisel</i></p>	<p>5 min ARUTELU Arutelu vihatunde ja vihase (agressiivse) käitumise seostest Arutleda õpilastega järgmiste küsimuste üle:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mis on viha? Julgustada siin vastuseid, millest tuleb välja, et viha on tunne 2. Milline on vihane ehk agressiivne käitumine? 3. Uuri kas kellelgi on tuua näiteid, kus ta on küll vihane, ent ei käitu agressiivselt 4. Kas agressiivne käitumine on võimalik ka ilma vihatundeta? <p>10 min Viha tunde ja vihase käitumise eristamine* Õpilased leiavad oma kogemusest ühe näite ja analüüsivad selle tagajärgi. Mõned näited:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilane karjus ja läks seejärel koju, kuigi õpetaja oli käskinud tal peale tunde jääda • õpilane saab vihaseks, kui õpetaja ütleb, et ülesanne ei ole õigesti tehtud • õpilane läheb närvi, kui keegi talle koridoris otsa jookseb • õpilane vihastab, kui tema palvele positiivselt ei vastata <p>Õpilased koostavad nimekirja oma käitumise positiivsetest ja negatiivsetest tagajärgedest, alustades positiivsetest. Seejärel lasta märkidega (+/-) kaaluda iga tagajärge ja nii mitu sõltuvalt sellest kui mõjus iga tagajärg on. Positiivsed tagajärjed võib seada kergelt kahtluse alla. Õpilaste juhend asub eraldi töölehel.</p> <p>Oluline, et õpilased jõuaksid lõppjärel duseeni, et enesekontrolli kaotamisel on palju enam negatiivsed kui positiivsed tagajärgi.</p> <p><i>*Raisa Cacciatore "Agressiivsuse astmed" põhjal</i></p>
<p>Õpitu kinnistamine või kokkuvõte 5 min <i>sh võimalusel tagasiside korjamine</i></p>	<p>REFLEKTSIOON (seotud tunni eesmärgistamise osaga, õpilane mõtestab seda, mis tal huvi äratas):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 kõige olulisem asi, mida sain teada • 1 kõige olulisem asi, mida oskan • 1 kõige olulisem asi, mida sain enda tunnete mõju kohta teada <p><i>Soovi korral: laske tunni lõpus õpilastel anda pöidla- või käemärkide abil tagasisidet (näiteks 3 käemärki: käsi all – ei meeldinud, käsi õla kõrgusel – meeldis keskmiselt, käsi üleval – meeldis väga) järgmiste punktide kohta:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tunni teema: ei olnud huvitav/keskmiselt huvitav/väga huvitav</i> • <i>Külalisõpetaja video: ei meeldinud/meeldis keskmiselt/väga meeldis</i> • <i>Õppetegevused: ei osalenud/osalesin mõnes tegevuses/osalesin kõiges</i>
<p><i>Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid</i></p>	<p>http://peaasi.ee/pohiemotsioonid/</p>

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.